

PLÁN ROZVOJE SPORTU

1. ÚVOD

Plán rozvoje sportu města Kraslice byl vypracován pro období 2021 – 2026 a vychází z povinnosti stanovené obcím v ustanovení § 6 odst. 2 zákona č. 115/2001 Sb., o podpoře sportu, ve znění pozdějších předpisů.

Město má zájem na zajištění nabídky pro aktivní trávení volného času obyvatel. To je zárukou na jedné straně zvýšení kvality života a na straně druhé, především u dětí a mladých lidí, významné role v prevenci sociálně patologických jevů. Také je to vhodný prostředek pro integraci a soudržnost obyvatel města.

Na straně občanů se stále více projevují změny životního stylu a úbytek přirozeného i pracovního pohybu, které svými důsledky akcentují význam zdravotních aspektů pohybových aktivit a sportu. Vzhledem k demografickému stárnutí populace by mělo být udržení pohybových schopností starších obyvatel jedním ze základních předpokladů, jak zvládnout problémy se stárnutím obyvatelstva v budoucnu

Trendem posledních let je zvyšování počtu lidí, kteří dbají na zdravý životní styl, kam sport bezesporu patří a má své nezastupitelné místo. Ze zdravotního hlediska sport představuje nástroj využitelný k odvrácení úbytku tělesné aktivity v životě občanů. Nedostatek pohybové aktivity dnes způsobuje nejen nejrůznější civilizační onemocnění včetně nárůstu nadváhy, obezity, výskytu diabetu, kardiovaskulárních chorob, nárůstu potíží s kloubním aparátem, ale snižuje tím i kvalitu života občanů, především psychického rázu a zatěžuje rozpočty zdravotnictví a hospodářství.¹

Sport představuje jednu z oblastí života moderního člověka a nedomyslitelně patří k současnému životnímu stylu. Je veřejně prospěšnou činností a veřejnou službou. Významně se podílí na životě společnosti, ovlivňuje dění nejen v jednotlivých obcích, ale v celé společnosti.

Současně se však sportovní prostředí potýká s několika problémovými okruhy, jež se navíc vzájemně ovlivňují. Zejména jde o dlouhodobou absenci pravidel pro řízení sportu v ČR, nepropracovaný a nestabilní systém financování sportu z veřejných rozpočtů (ale i z dalších zdrojů), různou míru účasti občanů na sportovních aktivitách a jejich dostupnost a vysokou roztržitost a mnohdy protichůdnost zájmů jednotlivých složek sportovního prostředí.

Sportovní infrastruktura vykazuje zásadní nedostatky kvantitativní (množství ploch i zařízení) i kvalitativní (stáří, vybavenost), jejichž náprava je značně složitá, dlouhodobá a finančně náročná. Sportovní infrastruktura je součástí základní občanské vybavenosti. Zdraví a zdatnost člověka jsou předpokladem osobního štěstí, spokojenosti a kvality života. Spolková sportovní činnost je základem soudržnosti a aktivní občanské společnosti. Sport je

¹ Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy. Bílá kniha o sportu (on-line). (cit. 23.04.2018)

prostředkem občanské aktivity a sociálního začleňování, resocializace, prevence sociálně patologického chování, ale prostředkem interkulturní výchovy. Školní sport je nedílnou součástí výchovy mladého člověka.

Sport je veřejnou službou. Na rozvoji sportu se musí podílet nejen spolky, neziskové organizace a komerční subjekty, ale i státní správa a samospráva.

Cílem plánu rozvoje sportu obecně je podpořit sport ve všech jeho rovinách, vytyčit strategii rozvoje sportu ve městě a způsob financování. Důležitým aspektem sportu je i propagace sportu, při které je nutná informovanost veřejnosti a spolupráce. Ta zahrnuje spolupráci především s mateřskými, základními a středními školami, majícími též významný vliv na oblíbenost sportu u dětí a mládeže a s jejich rodiči, kteří svým životním stylem mají nejvýznamnější podíl na směřování svých dětí ke sportování a aktivnímu pohybu. Dále bude potřeba spolupracovat i se zdravotníky a lékaři. Do naplňování tohoto cíle se mohou zapojit i firmy na území města, které budou své zaměstnance motivovat k aktivnímu pohybu.

Plán rozvoje sportu zohledňuje prostředí, zvyklosti místních lidí a kulturní charakteristiky města a jeho okolí.

2. SPORT OBECNĚ

Pohybové aktivity označované za sport jsou zaznamenány už ve středověku. Hlavním úkolem sportu bylo obveselení společnosti, útěk od práce a rozptýlení. Ani dnes tomu není jinak. Sport je prostředkem aktivní prevence proti civilizačním chorobám i stále častějším psychickým poruchám. Zdatný člověk má prokazatelně nižší nemocnost, větší odolnost i vyšší pracovní výkon, což jsou významné ukazatele kvality života i ekonomické benefity sportu. Prosazování zdravého životního stylu ve společnosti bude mít stále větší význam pro zvýšení kvality života stárnoucí populace.

Sociální rozměr sportu získává na významu vzhledem k problémům individualizace zájmů a atomizace společnosti, sociální stratifikace, občanské pasivity a vyloučení s častými důsledky sociálně patologického chování. Sport je založen na spolupráci a týmové práci. Přátelství vytvořená ve sportu, sdílené prožitky, patriotismus, vztah k místu a identita jsou celoživotní hodnoty.

Je jisté, že sport a pohybové aktivity úzce souvisí se zdravím, a proto je potřeba jim věnovat zvýšenou pozornost. Do dnešní doby byla provedena řada studií, které dokazují blahodárný vliv pohybové aktivity na zdraví člověka. Mezi ně patří především:

- snížení rizika kardiovaskulárních chorob
- prevence nebo oddálení vzniku hypertenze a zlepšení regulace krevního tlaku u osob trpících vysokým krevním tlakem
- stabilní úroveň metabolických funkcí a nízký výskyt cukrovky druhého typu

- zvýšené využívání tuků, které napomáhá udržování stabilní tělesné hmotnosti a tím snížení rizika vzniku obezity
- snížení rizika určitých typů rakoviny, například rakoviny prsu, prostaty, tlustého střeva
- zvýšení mineralizace kostí v mládí, které přispívá k prevenci osteoporózy a zlomenin ve starším věku
- zlepšení zažívání a regulace střevního rytmu
- nižší úroveň stresu a s tím spojené zlepšení kvality spánku
- zlepšení sebehodnocení a sebeúcty a zvýšení elánu a optimismu
- snížení absence v práci (pracovní neschopnosti ze zdravotních důvodů).

Hlavními prioritami, které by měly být zohledněny při dotační politice města, budování podmínek pro sport, ale i školních sportovních programů jsou především:

- zastavit pokles tělesné zdatnosti dětí a mládeže
- zastavit růst nadváhy a obezity u dětí a mládeže
- zvyšovat úroveň pohybové gramotnosti
- snižovat ekonomickou spoluúčasť rodin ve sportu
- aktivní bor proti negativním jevům ve sportu
- rovné příležitosti
- spolupráce všech aktérů a jejich propojení
- podpora dobrovolnictví jako zájmové činnosti

3. ÚLOHA OBCÍ V ZAJIŠŤOVÁNÍ SPORTU

Péče o sport patří ze zákona mezi úkoly obcí². Sportovní politika obcí se odvíjí od potřeb těchto obcí a vychází z jejich kulturně historických tradic. Obce se spolupodílejí nejen na financování sportu, ale zároveň koordinují činnost sportovních subjektů ve prospěch obce, resp. svých občanů a kontrolují efektivnost vynaložených veřejných zdrojů. Zároveň tím dochází k naplňování povinnosti obce pečovat o vytvoření podmínek pro uspokojování potřeb svých občanů, zejména potřeby ochrany a rozvoje zdraví, výchovy a vzdělávání, celkového kulturního rozvoje a ochrany veřejného pořádku.³

4. ZÁKLADNÍ TEZE

Sport je oblastí lidské činnosti, která se těší velkému zájmu občanů Evropské unie a která má zároveň obrovský potenciál je sdružovat a oslovovat, a to bez ohledu na věk či společenský původ.⁴ Podle WHO (Světová zdravotnická organizace) se u dospělého člověka doporučuje minimálně 30 minut uměřené tělesné aktivity denně a děti školního věku by měly vykonávat

² blíže jsou vymezeny v ustanovení § 6 zákona č. 115/2001 Sb., o podpoře sportu, ve znění pozdějších předpisů

³ viz ustanovení § 22 a § 35 zákona č. 128/2000 Sb., o obcích, ve znění pozdějších předpisů

⁴ Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy. Bílá kniha o sportu (on-line). (cit. 23.04.2018)

60 minut středně až vysoce intenzivní pohybové aktivity denně, které jsou vývojově vhodné, přináší jim radost a jsou rozmanité činnosti.

Město Kraslice

- deklaruje právo na sport svých občanů a chce jim sport umožnit ve všech jeho úrovních
- uznává svou zodpovědnost za zajišťování sportu koncipováním a realizací sportovní politiky a aktivitou komise pro tělovýchovu a sport při radě města a využití sportovních zařízení
- uvědomuje si nezastupitelnost úlohy sportu, kterou plní v životě dětí a mládeže jako účinné formy primární prevence sociálně patologických jevů v jejich chování
- otevřeně se hlásí k povinnosti vytvářet pro své občany vhodné podmínky pro sport a sportovní volnočasové aktivity.

5. ÚKOLY MĚSTA KRASLICE

Základní úkoly města v podpoře a rozvoji sportu lze definovat takto:

- zabezpečovat rozvoj sportu pro všechny, včetně zdravotně postižených občanů, a kvalitní přípravu sportovních talentů
- zajišťovat výstavbu, rekonstrukce, udržování a provozování svých sportovních zařízení a zkvalitňovat je pro sportovní činnosti občanů
- podporovat další provozovatele sportovních zařízení, včetně finanční pomoci
- kontrolovat účelné využívání svých sportovních zařízení
- zabezpečovat finanční podporu sportu a sportovních aktivit občanů ze svého rozpočtu.

Město Kraslice má zájem podporovat takové sporty, jejichž základem je pohyb, rozvoj talentů ve školách, které zřizuje. V neposlední řadě se při tom město musí starat o sportoviště, která jsou v jeho majetku a také by mělo zajišťovat efektivitu jejich využívání.

Neopominutelnou součástí této činnosti by pak měla být i podpora úspěšných místních sportovců. Úspěšní sportovci jsou vzorem pro další osoby, zejména pak pro mládež, která se s nimi identifikuje a je tak motivována k vlastnímu zapojení do sportovních aktivit.

6. OBLASTI PODPORY SPORTU VE MĚSTĚ

Město vychází vstříc spolkovým aktivitám, má zpracovaný systém finanční podpory a uvědomuje si důležitost sdružování, od kterého se významnou měrou odvíjí pocit sounáležitosti občanů se svým městem.

Pro rozvoj sportu ve městě se stanovují tyto cíle:

- vytvořit optimální podmínky pro sport dětí a mládeže
- vytvořit optimální podmínky pro „sport pro všechny“
- vytvořit funkční, bezpečnou a moderní sportovní infrastrukturu

- zintenzivnit podporu sportu a tím posilovat jeho pozici jako významného prostředku občanské soudržnosti a součásti životního stylu obyvatel
- nadále iniciovat a spolupořádat sportovní akce a programy pro občany
- pokračovat v ekonomickém zajištění sportu a hledat další finanční zdroje pro rozvoj

6.1. SPORT DĚTÍ A MLÁDEŽE

Je velmi důležité dát dětem nějakou smysluplnou činnost, určit cíl, poskytnout pocit sounáležitosti s okolím a navodit pocit bezpečí. Pro svůj zdravý tělesný růst a psychický vývoj nepochybně potřebují aktivní pohyb. Nejlepší způsob, jak jim tento pohyb nabídnout, je formou her, které je budou bavit a skrytě rozvíjet. Jestliže je bude činnost bavit, budou pociťovat štěstí a bude daleko snazší je motivovat k dalšímu pohybu. Časem si sami vytvoří návyk k pohybu a budou ho vyžadovat a domáhat se ho. Je nezbytné se jim tedy neustále věnovat a jejich aktivní činnost směřovat správným směrem a dle předpokladů dál rozvíjet. Díky této podpoře mohou být objeveny nové sportovní talenty z řad dětí a mládeže.

Zásadní je věnovat zvýšenou pozornost podpoře tělesné výchovy a sportu dětí ve školách. Dbát na jejich kvalitu již v mateřské škole a na 1. stupni základních škol jako nejdůležitějšího předpokladu vzniku a rozvoje celoživotního zájmu o sportování

Základní priority v této oblasti lze definovat takto:

- 1) Dostupnost sportu pro děti a mládež – peněžní podpora města by měla být směřována zejména do oblasti výkonnostního sportu (tj. do zájmové činnosti soutěžní povahy se systematickou sportovní přípravou realizovanou ve sportovních organizacích) dětí a mládeže a všesportovní přípravy dětí předškolního a mladšího školního věku.
- 2) Podpora kvalifikace vedení dětí a mládeže ve sportu – z pohledu kvality řízených pohybových aktivit dětí a mládeže je důležité její vedení odborně vzdělanými, motivovanými trenéry. Odborné vedení zajistí nejen bezprostřední bezpečnost dětí při sportovních aktivitách, ale také zdravý a bezpečný vývoj dětí a pomůže vybudovat celoživotně kladný vztah k pohybově aktivnímu životu. Pro kvalitní práci s dětmi a mládeží, nejen v oblasti sportu a tělovýchovy, je nutná určitá míra jistoty. Z toho důvodu by pro sportovní organizace bylo výhodné, aby s nimi byly uzavřeny smlouvy, které by zavázaly město poskytnout dotaci v několika letech za sebou.

6.2. SPORT PRO VŠECHNY

Sportem pro všechny se rozumí organizovaný i neorganizovaný sport a sportovní volnočasové aktivity určené širokým vrstvám obyvatel. Bez ohledu na věk, rasu, národnost, společenské postavení nebo pohlaví. Podporu oběma způsobům je nutné věnovat stejně intenzivně.

Hlavním cílem je vytvoření kvalitních a finančně dostupných možností sportovního vyžití a aktivní zábavy pro všechny věkové kategorie a profesní skupiny vyskytující se na území města Kraslice.

Město vychází vstříc spolkovým aktivitám, protože si je vědomo důležitosti spontánního sdružování „zdola“, od kterého se odvíjí sounáležitost občanů s městem.

6.3. SPORTOVNÍ INFRASTRUKTURA

Nezbytným předpokladem pro rozvoj sportu je existence moderní a bezpečné infrastruktury. Základními prioritami v této oblasti jsou:

- 1) Podpora přírodní sportovní infrastruktury – přírodní sportovní areály, ať se jedná o cyklotrasy, běžecké lyžařské trasy slouží široké veřejnosti a jsou úzce spjaty i s cestovním ruchem a rekreací. Podpora takových areálů je podporou nejen sportu, ale i cestovního ruchu a zdravého životního stylu.
- 2) Podpora objektů sportovní infrastruktury – pro značnou část sportů jsou nezbytné objekty sportovní infrastruktury (tělocvičny, hřiště apod.). Město se kromě jiného potýká se zásadním limitujícím prvkem pro její systematickou podporu (ať se jedná o budování nové či modernizaci a rekonstrukci stávající), a to s roztržitostí vlastnictví, které je historicky dáno. Část infrastruktury vlastní město, část přímo sportovní organizace. Druhým, neméně významným problémem je neaktuálnost pasportizace sportovní infrastruktury a generel jejích rozvojových potřeb.

7. FORMY PODPORY SPORTU VE MĚSTĚ

Všeobecná strategie rozvoje sportu a tělovýchovy ve městě Kraslice vychází z jejich postavení a úlohy, jak jsou formulovány ve stěžejních dokumentech EU a ČR. Znamená to:

- Chápat sport a tělovýchovu jako integrální součást života města a jeho občanů, zohledňovat společenskou, výchovnou a kulturní funkci, které jsou v nich obsaženy.
- Vytvářet podmínky pro rozvoj sportu a tělovýchovy v rámci daných kompetencí a možností a podněcovat ke vzájemné spolupráci všechny subjekty působící ve sportu a tělovýchově.
- Podporovat sport a tělovýchovu v těch jejich obsahových a organizačních formách, které umožňují účast (aktivní i pasivní) co nejširší veřejnosti.
- Při rozvoji sportu a tělovýchovy navazovat na tradice města, respektovat specifické podmínky jak města, tak regionu.

Město Kraslice, ale především jeho okolí nabízí ideální podmínky pro aktivní turistiku, cykloturistiku, pěší turistiku, běh na lyžích, lyžování a další. Každá cílová skupina si zde může najít zajímavé aktivity, jak aktivně trávit svůj volný čas.

7.1. PŘÍMÁ FINANČNÍ PODPORA

Přímou finanční podporu sportu lze rozdělit do tří základních forem:

- 1) rozpočtovaná v rámci rozpočtu města
 - a. pořízení, údržba a opravy sportovních zařízení a venkovních hřišť v majetku města.
 - b. pravidelné vyhodnocení akce „Sportovec roku“ – ocenění nejlepších sportovců, týmů, jednotlivců a trenérů
- 2) poskytovaná v rámci příspěvku na provoz příspěvkovým organizacím města
 - a. z příspěvku na provoz je hrazena běžná údržba a opravy vybavení tělocvičen a multifunkčního hřiště v areálu školy
 - b. z příspěvku na provoz je hrazena běžná údržba sportovišť, která jsou svěřena do majetku Technickým službám města Kraslic
 - c. z příspěvku na provoz jsou spolufinancovány náklady související s pořádáním nebo účastí na sportovních akcích a soutěžích
- 3) poskytovaná jako dotace v souladu s Grantovým programem města Kraslice
 - a. investiční dotace – např. na technické zhodnocení staveb, výstavbu budov, pořízení samostatných movitých věcí a souboru movitých věcí
 - b. neinvestiční dotace – např. provozní výdaje na zajištění provozu a činnost, výdaje na pořádání a organizování sportovních akcí, startovné a členské příspěvky, výdaje na opravy a údržbu majetku, výdaje za energie atd.

Ze závěrů analýzy stávajícího prostředí vyplývá především:

- ve městě převažuje záliba v tzv. hobby sportování, a proto by se pozornost města měla zaměřit na budování a rekonstrukci veřejně přístupných sportovišť určených převážně k volnočasovým aktivitám
- podle opakujícího se názoru respondentů by se sportoviště měla umístit mimo centrum města
- stávající sportoviště by bylo vhodné modernizovat a doplnit o další aktivity – např. horolezecká stěna, lanové centrum
- často zmiňovaným nedostatkem je absence vodního sportování, občané by uvítali vybudování koupaliště a možnost návštěvy krytého bazénu
- na sportovišti v ul. Palackého by respondenti uvítali vybudování kluziště
- intenzivnější podpora cyklistiky.

Je potřeba respektovat skutečnost, že financování sportovních organizací je vícezdrojové. Na straně příjmů sportovních sdružení a spolků jsou zejména:

- příspěvky a dotace ze státního nebo municipálního rozpočtu na podporu sportu
- členské a oddílové příspěvky
- příspěvky příslušných svazů
- výnosy z vlastní hospodářské činnosti
- výnosy ze sportovní činnosti a vstupného

- příjmy z reklamy
- podpora sponzorů

Na straně výdajů sportovních sdružení a spolků jsou zejména:

- výdaje na pořízení majetku a spotřebních předmětů
- výdaje na zajištění sportovních akcí a sportovní přípravy
- výdaje na provoz a údržbu sportovních zařízení nebo jejich pronájem

7.2. PROPAGAČNÍ FORMA PODPORY

Velká část sportovních aktivit se odehrává v rámci amatérských sdružení a spolků. Narůstá význam profesionálního sportu a stejnou měrou přispívá ke společenské roli sportu. Sport kromě upevňování zdraví občanů plní i funkci výchovnou a hraje roli společenskou, kulturní a rekreační.

Město bude podporovat aktivity, jejichž cílem je propagace sportu, a oceňovat úspěšné sportovce, kteří reprezentují město, protože zásadním nástrojem propagace sportu je právě zviditelňování úspěšných sportovců.

Město Kraslice může přispět této formě podpory zejména:

- zveřejňování požádaných sportovních akcí prostřednictvím webových stránek města, Zpravodaje města Kraslic a informačních tabulí
- zveřejňování významných sportovních výsledků a úspěchů
- vyhlášení ankety „Sportovec roku“

7.3. KOORDINAČNÍ A ORGANIZAČNÍ FORMA PODPORY

Město vedle již zmíněných forem podpor hraje významnou roli i v oblasti koordinační a organizační. Město může poskytnout:

- podporu sportovním klubům a organizacím při získávání pořadatelských významných sportovních akcí
- zprostředkování kontaktů, pomoc při navazování spolupráce sportovních klubů a organizací s partnerským městem v oblasti sportu
- podporu sportovním klubům a organizacím při významných jednáních s potencionálními sponzory
- podporu při získávání dotací na projekty v oblasti sportu z jiných zdrojů.

8. Akční plán k plánu rozvoje sportu ve městě Kraslice:

Výše uvedené je promítnuto do definování opatření tak, aby byla konkrétní opatření skutečně realizovatelná v daném období.

Aktuální opatření jsou taková, která řeší aktuální úkoly v daném období. Plnění opatření v tomto plánu stanovených přispěje k naplňování rozvoje sportovní politiky.

Přehled opatření:

- definovat priority v oblasti rozvoje sportovní infrastruktury
 - o rozvoj materiálně technické základny sportu
 - o modernizace a vybudování sportovní infrastruktury a zázemí -
- definovat role sportovních organizací ve sportovním prostředí
- podporovat rozvoj sportovních klubů, tělovýchovných a tělocvičných jednot
- zvyšovat povědomí o sportovních odvětvích u dětí

V návaznosti na stanovená opatření je možné definovat konkrétní projekty akčního plánu:

- podpora a údržba cyklostezek a turistických tras
- výstavba nového koupaliště
- rekonstrukce a modernizace školního bazénu při SŠ, ZŠ a MŠ Kraslice
- modernizace objektu šaten a tribuny fotbalového hřiště
- pořízení a provoz nestacionárního umělého kluziště
- využívání volných prostranství a jejich osazování prvky městského mobiliáře (např. lezecké stěny, workout posilovny, malá hřiště aj.)
- vybudování hřiště s umělým povrchem
- rekonstrukce a modernizace tenisových kurtů

9. ZÁVĚR

Tento plán rozvoje sportu v Kraslicích formuluje cíle a snaží se najít správný směr, kterým by se mohla sportovní politika města ubírat, aby byla oblast sportu ve městě na odpovídající úrovni.

Při naplňování cílů stanovených v tomto plánu rozvoje sportu je nutná spolupráce všech zainteresovaných subjektů, především města Kraslice, sportovních spolků a klubů, ale i neorganizovaných sportovců, kteří mohou nabídnout jiný pohled na problematiku volnočasových sportovních aktivit občanů.

Důležitou oblastí je především podpora sportu dětí a mládeže, protože dokud se nám nepodaří přesvědčit děti a mládež, aby změnili své zažité či přejaté chování a z něj plynoucí nezdravý životní styl, budou výsledky prováděných průzkumů stále nevyhovující.

V současné době je nejvýznamnější formou podpory sportu právě přímá finanční podpora, a to především formou dotací z grantového systému města. Při zohlednění všech cílů a výše uvedených priorit bude vhodné vyčlenit ze stávajícího grantového systému podporu v oblasti sportu, kde by dominující byla podpora sportovní činnosti dětí a mládeže ve sportovních organizacích, dále pak podpora konkrétních sportovních akcí a podpora sportovní infrastruktura.

Plán rozvoje sportu je otevřeným dokumentem, který se může měnit či doplňovat v závislosti na prioritách a potřebách města a jeho občanů.